

ELŐFIZETÉSI ÁRA
EGY HÓNAPRA 90 LEJ
NEGYEDEVRE 240 LEJ
FELÉVRE 460 LEJ
EGÉSZ ÉVRE 900 LEJ
Egyes szám ára héthónapokon 4 lej, vasárnapokon 5 lej.

UJSÁG

ALAPÍTOTTA:
GOMBOS FERENC
SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL
STRADA REGINA MARIA
(VOLT DEAK FERENC-UL)
35. SZ. TELEFON 396. KÉZ-
IRATORAT A SZERKESZ-
TŐSÉG NEM AD VISSZA

FOKSZERKESZTO:
DR. PAÁL ÁRPÁD

CLUJ-KOLOZSVAR
XXVIII. ÉVFOLYAM, 197. SZAM

FELELOS SZERKESZTO:
DR. ZAGONI ISTVÁN

57 lejért sport harisnyát árusít „SIP O S”
Cal. Reg. Ferdinand 8.

Németország a katonai ellenőrzés megszüntetését követeli

Berlin. A német sajtó izgatott hangon tárgyalja a nagyköveti ételeket három legutóbbi leszerelési jegyzékét, amelyek újabb hallatlan követeléseket emelnek Németországgal szemben. A Germania egyenesen szembeszáll magával a ténnyel, hogy Németországgal szemben új követelések emelhetők lennének.

— Németország — írja a lap — olyan gyökeresen leszerelt, hogy új követelések számára már nem is marad tér. A katonai ellenőrző bizottság végleges megszüntetése Németország számára kimagasló fontosságú. A német nép elvárja a nagyhatalmaktól, hogy végre szánják rá magukat a bizottság visszavonására, miután ezek fennálló tevékenységüknek már a maradványait is elvégezték. A német diplomácia előzékenyen elutasította magától azt a kézenfekvő lehetőséget, hogy az ellenőrző bizottság visszahívásától tegye függővé belépését a Népszövetségbe. Am a német kormánynak meg lehet az a bizonyossága, hogy ha a belépés megtörténte után a háborús korszak e relikviájának végérvényes megszüntetését fogja követelni, az egész német népet maga is találja.

A görög hadsereg nem vehet részt a választásokon

Athén. Condilis hadügyminiszter kiáltványt intézett a hadsereg tisztjeihez, amelyben megtiltja, hogy az október huszonegyedik választásokon részt vegyenek. A tiszteknek — mondja a kiáltvány — a nép előtt is dokumentálniuk kell, hogy a hadsereg nem foglalkozik többé politikával.

Az olasz minisztertanács a községi önkormányzat megszüntetésével foglalkozott

Róma. A legutolsó olasz minisztertanács a községi önkormányzati szervek feloszlásával foglalkozott. A terv szerint ezentúl Olaszországban csak kinevezett polgármesterek és bírák lesznek. Ezzel kapcsolatban az olasz faszcsizta sajtóban egyre erősebbek lesznek azok a hangok, amelyek a parlament végleges megszüntetését követelik.

Ezer lejért vásárolhat:

25.67 svájci frankot
4.975 dollárt
1.0204 angol fontot
168.23 cseh koronát
356.000 magyar kor.
35.087 osztr. schillinget.

Fel akarták robbantani az angol parlament épületét

Husz bomba érkezett az épületben elhelyezett egyik hivatal címére — Kettészakad az angol liberális párt

London. Az alsóház heves vita után, kétszázharminchét szóval kilencvenegy ellenében, további egy hónapra megszavazta a kormány részére a rendkívüli felhatalmazást, tekintettel a szénbányászok sztrájkjára.

A sztrákolók ellen alkalmazásba vett egyre erősebb rendszabályok a bányászokat is elkeveredett eszközök igénybevételére kényszerítik. A bányászok családjait segélyező bizottság irodájába, amely a parlament épületében székel, husz töltött bombát tartalmazó postaküldemény érkezett. A láda tartalma

elegendő lett volna a parlament egész épületének levegőberopítésére.

A rendőrség a ládát tartalmával együtt vizsálysílyesztette és megindította a nyomozást a feladó kilétének megállapítására, akit a sztrákoló bányászok között keresnek.

A kivételes hatalom újbóli megszavazása ismét kiélezte a liberális párt kebelében régóta lappangó ellentéteket. Jól informált helyen az Asquith és Loyd George-féle árszavak közötti szakítást visszavonhatatlannak jelzik, legközelebből ennek proklamálása is meg fog történni.

A budapesti román követség a román-magyar közeledést is valószínűnek tartja

Horthy mohácsi beszéde jó benyomást keltett

Budapest. A budapesti sajtót ma is élénken foglalkoztatja Horthy kormányzó Mohácson tett nyilatkozata a jugoszláv-magyar közeledésről, noha a félhivatalos 8 Órai Újság a beszéd különösebb jelentőségét igyekszik tárgyalagosabb megvilágításba helyezni. Eszerint annyi ténybeli alapja van az állami nyilatkozatnak, hogy a már lezárt jugoszláv-magyar tárgyalásokon jelentős lépés történt a közeledésre.

A külpolitikai kombinációk homlokterébe természetesen elsősorban a magyar-román viszony kérdése került és ezért az Esti Kurir munkatársa Horthy nyilatkozatával kapcsolatban kérdést intézett Románia bu-

dapesti követségéhez, ahol a következőket mondták:

— Véleményünk szerint az esetleges jugoszláv-magyar közeledés semmiképpen sem zavarhatja azt a jóviszonyt, amely Románia és Jugoszlávia között fennáll. Nézetünk az, hogy a magyar külpolitikának Jugoszlávia felé való orientációját Románia, esetleg Csehszlovákia bekapcsolódása követné. Bizonyos, hogy Magyarország békülékenységre hajló külpolitikája mindenütt a legnagyobb szimpátiával találkozhatik. Román szempontból örvendetes jelenség lenne a jugoszláv-magyar közeledés.

A kisantant konstrukciójában a változást nem idézhet elő.

A legutóbbi huszonnégy óra alatt nem érkezett közvetlen hír Spanyolországból

Kerülő uton lorradalmi hírek járnak be a világsajtót — A tüzértisztek akciója csapott át nyílt lázadásba (?)

Párisi rövid távirat alapján híradta tegnap az Újság, hogy Spanyolországgal minden táviró és telefonösszeköttetés megszakadt belső zavargások miatt. A zavargások természetére vonatkozó bővebb jelentések még mindig hiányoznak, de úgy látszik, a francia forrásból közölt hírek mégis volt némi alapja és az újabb jelentések szerint a lappangó elégedetlenség már nyílt zavargásokban tört ki. A diktátor a legutóbbi felkelést vérbe fojtotta. Lehet, hogy az új megmozdulást is sikerül elnyomni. Azonban kétség-telen, hogy helyzete ma nehezebb, mint a múltban bármikor, mert a

politikai feszültség napról-napra fokozódik és immár kétségtelen, hogy a marokkói hadjárat befejezése nem hozta meg azt a belső enyhülést, melyet a diktátor tőle várt.

Londonból a Wolff-ügynökség a zavargások természetére vonatkozólag a következő híradást közli:

A ma reggeli lapok több nagy figyelmet érdemlő spanyolországi jelentést közölnek. Különösen nagy fontossága van annak a gibraltári jelentésnek, amely szerint Spanyolországgal teljesen megszakadt a távbeszélő és táviróforgalom. Olyan híresztelések is vannak forgalomban, amelyek szerint Spanyolországból

nagy zavargások törtek ki az elégedetlen tüzértisztek magatartása következtében.

Az obadillai vasutvonalat állítólag átvágták. A Westminster Gazette a spanyol nagykövetségtől állítólag azt az értesítést kapta, hogy

tekintettel a komoly helyzetre, számolni kell a spanyol hírszolgálati cenzura bevezetésével.

Ugyancsak a Westminster Gazette szerint a Western Telegraphic Company gibraltári állomása azt jelenti, hogy a spanyol állomásokkal megszokadt az összeköttetés. A Daily Mail szerint a legutóbbi 24 óra alatt nem érkezett közvetlen hír Spanyolországból.

Amerika a Daves-terv revízióját követeli

Newyork. A Newyork Tribune jelelenti Washingtonból: Politikai körökben annak lehetőségét emlegetik, hogy az Egyesült Államok a Daves-terv revízióját fogja követelni. Azt várják, hogy Mellon kincstári államtitkár visszatérése után felvilágosítást fog adni arról, vajon célszerűnek mutatkozik-e ez az óhajlás.

Páris. Mint a Newyork Herald Aix les Bainsból jelelenti, Mellon kincstári államtitkár tegnap este Párisba utazott, ahol néhány napig fog tartózkodni, hogy azután a londoni amerikai nagykövettel való tanácskozás végett Londonba utazzék. Ugy hiszik, hogy Mellon az Angol Bank kormányzójával is fontos megbeszélést fog folytatni.

Marokkói konferenciát akar kieszközölni Mussolini

Róma. Spanyolországnak Tangerre vonatkozó igényei és a nemrég nyilvánosságra jutott olasz spanyol szerződés, a nyugati hatalmak diplomáciai körökben meglehetősen zavarba hozták. Mussolini, épen az olasz-spanyol barátsági szerződésre hivatkozva a hétfői minisztertanácsban, olyan kijelentést tett, hogy ez a szerződés a szőnyegen forgó tangeri probléma megoldásánál fogja először éreztetni hatását. Kijelentette még, hogy Olaszország népszövetségi delegátusainak minden meghatalmazása megvan az esetre, ha a spanyol ügygel kapcsolatban előre nem látott események merülnének fel. A párisi lapok még mindig elutasítón foglalkoznak állást a spanyol igényekkel szemben. A Journal de Debats sajnálatát fejezi ki afölött, hogy a tangeri kérdésben az olasz válasz nem olyan világos, mint Franciaországé és Angliáé. Róma nagy eréllyel dolgozik, hogy kieszközölje egy marokkói konferencia összehívását abban a reményben, hogy ezen az uton lesz kap Marokkóból és kedvezően rendezheti a földközítengeri kérdést.

Bibl. Univ. Cluj
456 127

Két löszerraktár ellen merényletet követtek el

A Pompes des Guisi katonai löszerraktár felrobbant és tíz katona súlyosan megsebesült — A Skoda-művek elleni merényletet megghusították

Páris. A csepeli löszgyár katasztrófájához nagyon hasonló körülmények között óriási robbanás történt a Pompes des Guis melletti katonai löszgyárban.

Három löszert tartalmazó betonkamra repült a levegőbe és a rakatári őrség tíz katonája súlyosan megsebesült.

A rendőrség legszigorúbb nyomozást indított a robbanás okának felderítésére, mert a hadügyminisztérium véleménye szerint azt csupán merénylet idézhette elő. Megerősíti

ebben a feltételezésben a rendőrséget a prágai rendőrhadoságok egy hivatalos jelentése is, amely hírül adja, hogy vasárnapról hétfőre virradólag hasonló merényletet kíséreltek meg a Skoda-művek pilseni löszerraktára ellen is.

A merénylet a löportorony közvetlen közelében, a drótsövénykerítést méternyi szélességben átvágták és már a löportorok körzetébe jutottak be, amikor az őrs észrevette őket. Lővéseket adott le, mire a merénylet az éj leple alatt elmentek.

Százötven ember a tengerbe fulladt

Kronstadti kivándorlók katasztrófája — Ötszázhatvan utas a süllyedő hajón

MOSZKVA. Leningrad mellett borzalmas katasztrófa történt egy kiránduló hajóval, amelynek utasai többnyire kronstadti lakosok voltak, akik vasárnapi kirándulásról családjajukkal igyekeztek Kronstadiba. A Burevesnik nevű gőzös, alig pár kilométernyire Leningradtól, a tenger-szorosban eddig ki nem derített okok miatt süllyedni kezdett. A hajón rettenetes pánik tört ki, a mentőcsónakok vízrehocsátása sem sikerült. Ötszázhatvan utas közül a mentőgőzösök kétszázötvenen helyeztek biztonságba, többet saját erejükből uszítak partra. Százötven emberrel biztosan megállapítható, hogy a hullámsírban lelte halálát.

Tizenkét magyar tagja lesz az aradi városi tanácsnak

Szeptember 12-én lesz a választás — Összeállították a listát

Arad. Annak idején megemlékezett az Ujság az aradi városi tanács feloszlatásáról és arról, hogy

az új választásokat a kormány szeptember tizenkettedikére tűzte ki.

A tegnapi nap folyamán Boneu prefektus hozza

tárgyalásokat folytatott a magyar párt képviselőivel.

A tárgyalások este fél kilenc órakor értek véget és annak eredményeképpen állították össze az egységes listát, amelyben az összes párt-árványlatok képviselve vannak. A régi városi tanácsban

tizenhat magyar tanácsos foglalt

helyet,

az új megállapodás tizenkét helyet biztosít a magyarságnak. Az egységes lista a következő: Moldovan Silviu dr., Iancu Cornél dr., Anghel István, Chicin Remus dr., Lutai Corneliu dr., Velics Emil dr., Raicu Emil dr., Botioc Emil dr., Hodoan Victor dr., Teodorescu Constantin és Vostinar György. A magyar tanácsos-jelöltek: Barabás Béla dr., Paec Béla dr., Nagy Sándor dr., Deutai Sándor, Varjassy Lajos, Steigerwald Alajos, Velcsav Géza, dr. Doman Sándor, Brandt István, Liszka Pál, Veres László dr., Strigt József, a németiség képviselője.

Kielégítő a bolgár válaszigygyék hangja

Genfben további tanácskozások lesznek a Balkán békéjének biztosítására

Bukarest. A Bulgáriához intézett kollektív jegyzékre adott bolgár válasz szövegét a kormány tegnap hozta nyilvánosságra. A bolgár válaszból a bolgár kormány köszönetét fejezi ki a kollektív jegyzék mérsékelt hangja fölött, azonban sajátlatát fejezi ki, amiért nem ismerik el szomszédai a káros helyzet orvoslására irányuló jóakarátát. A bolgár kormány minden eszközzel törekszik az illegális szervezetek tevékenységének megakadályozására. Bulgária háromezer határőre azonban nem elegendő a határ biztonságának fenntartására. A bolgár kormány örömmel működik közre a pacifikálás munkájában és reméli, hogy ehhez jó eszközt fog találni a népszövetségi kölcsönben. Reméli, hogy a jegyzék ki fogja elégíteni az érdekelt

hatalmakat, ellenkező esetben hajlandó magát a Népszövetség intézkedéseinek alávetni.

A bolgár jegyzékkel kapcsolatban Mitilinen külügyminiszter a tegnapi nap folyamán hosszasan tanácsko-

zott a bukaresti jugoszláv és görög követekkel. Hír szerint a jegyzéket kielégítőnek találták és csak az kell aggodalmat, hogy a bolgár kormány hallgat a forradalmi komiték elleni intézkedéseiről és bevallja, hogy

képtelen a határokat őrizni. Az érdeklő külügyminiszterek Genfben tanácskoznak fognak és Bulgáriára ajánlatot fogadják, hogy milyen intézkedéseket tegyen a béke helyreállítására.

A Kuun-kollégium ügyében Goga belügyminiszter Kolozsvárra érkezik

BUKAREST. (Rapid.) A mai minisztertanácsban tárgyalásra kerül a szászvárosi Kuun-kollégium ügye is. A referátumot Groza miniszter tartotta, aki a minisztertanács után nyilatkozatot tett a Rapid munkatársa előtt.

— Az ügy egyelőre, mondta Groza miniszter, még nem jutott végstádiumba. A református egyház négyosztályos algináziumot akar felállítani a régi épületben. Petrovici miniszterrel áttanulmányoztuk a magánoktatási törvényt és úgy találtuk, hogy a nyilvánossági jog elérésére egyévi működésre van szüksége az iskolának. Ezért ez a kérdés még függőben van és meg kell találnunk a kellő formát a kérdés teljesítésére. Vannak azután a tranzakciónak pénzügy-politikai nehézségei is.

— A kormány 12 milliót, később 15 milliót ajánlott fel, a református egyház azonban 20 milliót kért. Azonban a 15 millió sem áll ez évben rendelkezésére a kormánynak s csak a jövő évi költségvetésbe illeszthető be. Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy az iskola tulajdonjoga még per tárgyat képezi s a tárgyaló feleket ez a per befolyásolja. Ezeket az érdekeket hangsúlyozom, nehogy később, akár egyik, akár másik részről szemrehányások érjenek. A kérdés elintézése sürgetős, mert itt van szeptember. Éppen ezért holnap, vagy holnapután Kolozsvárra érkezem, ahol Petrovici miniszter felhatalmazása alapján felveszem a tárgyalásokat a református egyházkerület igazgatótanácsával.

Csendélet Kinában

Hankau. A kantoni vörös hadsereg pénteken Hankautól 50 kilométernyire támadásba ment az Hsienning ellen. A vörösök, akiket Vu-Pej-Fu vezetett, megtartották állásukat. Vu-Pej-Fu az összeköttetéseket fel-

nyegető kábelk ellen igen szigorúan jár el. Nyolc diákot, akik egy hídat levegőbe röpítették, lefejeztetett. Ugyanígy járt San-Li-Ting szocialista vezető is. Több tisztviselőt és izgatós kémkedés miatt határra ítelt.

Baltazár Dezső a felekezeti béke felborulásától félti Magyarországot

Hajduböszörmény. Háromszáz református lelkész gyűlekezett papi palástban Hajduböszörményben, hogy az Országos Református Lelkesegyesület négy nap óta tartó országos konferenciájának vasárnapi gyűlése előtt ünnepi istentiszteletet adozzanak a mohácsi vész emlékének. Az istentisztelet után, a városházán Baltazár püspök nyitotta meg az ORLE választmányi ülését. Itt Kiss Ferenc egyetemi tanár mondott felhívást keltő beszédet, melyben állást oglalt a kultuszminisztériummal szemben:

Csak a miniszterelnökkel

— Annak idején — mondotta Kiss Ferenc — aggályosnak tartotta a kultuskormány, hogy a református lelkészegyesület bármely ügyben közvetlenül hozzáforduljon. Ezért az ORLE méltóságával ellenkezik, hogy ezt a közvetlen érintkezést ráerősítolja a kultuszminisztériumra. — Mondja ki a közgyűlés, hogy csak a miniszterelnökhöz vezet küldöttségeket, de a kultuszminiszterhez nem fordul.

Kiss Ferenc beszédét a résztvevők általános helyesléssel fogadták.

Baltazár beszéde

Hétfőn kezdődött meg a tulajdonképeni nagygyűlés a hajduböszörményi nagytemplomban. Kilenc órakor kezdte meg beszédét Baltazár Dezső püspök és előjáróban a felekezeti béke érdekében követelte az összes felekezetek részéről az egyenlő illetve aránylagos anyagi javakat. Majd a következő felhívást keltő jelentéseket tette:

— Megbecsülhetetlen értéke van az ország belső ereje szempontjából a felekezetközi békének. De hol vagyunk a keresztyén egységtől, amikor református katonáink vallásukkal ellenkező szertartásokra kötelezettek, amikor a vallási kifogás alapján folytak a szószékéről izgatás kormányzók és miniszterelnökök ellen. Hol van a keresztyén szeretetnek és türelemnek csak halvány vonása is a római katolikus püspöki kar legutóbbi állásfoglalásában, a mellyel tiltakozván a zászlók és jelek együttes megáldása ellen, a keresztyén szolidaritás utolsó szálát is szétszakította a keresztyén egyházak között.

— A rázkódásokért természetesen a felelősséget eihárítjuk magunktól. Az egymásiránti szeretet, megbecsülés és tetsvéri békesség jegye alatt tartottunk idáig, vétek volna, ha bármely okból idegen tüzet hurcolva az oltárhoz, a szeretet, az egyezés és a békesség kötelekeit megoldanók. Baltazár püspök beszéde a magyar sajtóban és a közönség körében a legnagyobb szenzáció erejével hatott, katolikus körökben pedig értetető és kínos felháborítást keltett.

Csomagoló-
fójas-
sörös-
gyümölcsös-
és egyéb

ládákat

Telefon:

Cluj 8-30.

Aghires 8.

bármely méretben és mennyiségben, úgy szigorúan, mint garnitúrákban köteleve, olcsón szállít:

IULIU LEBOVITS

Gyártótelep:

Aghires (Cluj mellett)

faáru- és ládagyára

Központ:

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 98.

Nyolcszázmillió lejjel több földadót fizetünk a jövő évben

Rövidesen megkezdődnek az új adókievételek — Milliárdokkal károsították meg az államot a rosszhiszemű informálók — Az új adórendszer Erdélyt sújtja a legérzékenyebben

A földadó revízióját a legnagyobb csődben, a nyilvánosság és az érdekeltek képviselőinek legteljesebb kizárásával készíti elő a kormány. A módosító törvény előmunkálatairól csak a pénzügyminiszter egy-két bizalmas referensének van tudomása. Munkában volt egy oly elismert szakembertől kapni a földadó módosításának mikéntjéről felvilágosítást, aki nemcsak a pénzügyi kormányintenciót, hanem a kérdésnek speciálisan Erdélyt és Bánságot illető részleteit is kitűnően ismeri s aki általános érdeklődésre érdemes nyilatkozata során a következőket mondotta:

Az erdősegeknél nem lehet földadót emelni az adóalapot

— Erdély és Bánság területén 1923-ban a következőképp állapították meg az adókievítő bizottságok a maximális adóalapot katasztrális holdanként: szántóföldeknek 200 lej, kerteknek és réteknél 370 lej, szőlőknek 460 lej. A maximális adóalap alól kivételt képeznek az erdősegek, melyek után csak akkor fizetnek földadót, ha kitermelés alatt állnak. Itt a megadóztatás évről-évre történik, a kitermelt faanyag értéke után. Ez a rendszer azt jelenti, hogy az erdősegekre vonatkozólag az adóalapot fölemelni nem lehet.

Hogyan csinálta Magyarország

— A kormányt a földadó revíziójánál az a szempont vezérli, hogy a földadóvédelem elenyészően kicsiny a háborúelőtti bevételekhez viszonyítva és így a revízió elkerülhetetlenné vált. Ebből a szempontból nem lesz érdektelen egy futó pillantást vetni a magyarországi földadórendszer legutóbbi módosítására.

— Magyarország jelenlegi kiterjedése 15 millió 200 ezer katasztrális hold, melyből 9 millió 700 ezer hold szántó. A kataszteri tiszta jövedelem 142 millió, a szántók jövedelme 110 millió aranykoronára van becsülve. A földadót a buza aktuális értéke szerint állapították meg a következő módon:

— A buza átlagos ára 1875-től, a kataszter megalkotásának időpontjától, 1914-ig 20 aranykorona volt. Eszerint egy korona régi földadó öt kgr. buza értékének felelt meg. A magyar kormány hónapról-hónapra megállapítja a buza értékét és ennek alapján a földadó nagyságát. Magyarországon jelenleg 60 millió aranykoronát vételez be a kincstár földadó címén, ami a 142 millió aranykorona kataszteri jövedelem

42 százaléka felel meg.

Ezzel szemben fölmérték a földbirtokot mindenféle járuléktól úgy az állam, mint a községek és törvényhatóságok iránt. A magyar földadórendszer elaszticitását igazolja, hogy a kisebb birtokok különadó adókedvezményben részesülnek.

Mennyit fizet Erdély

— Lássuk, hogyan alakul a helyzet Erdélyben és Bánságban. E két országrész kataszteri tiszta jövedelme 64 millió aranykorona. Jelenleg

Erdély a Bánsággal együtt 260 millió papirlejt fizet a földadó-járulékokkal együtt,

ami 6 és félmillió aranykoronának felel meg. Az Erdélyben fizetett földadó tehát fiz. százaléka a kataszteri jövedelemnek.

Milyen arányú lesz az adó-emelés?

— Az államkincstár az idei költségvetési év folyamán 800 millió lej földadóbevételre számít. Ezt az összeget a jövőévi költségvetés előreláthatólag már kétszeresen fogja tartalmazni.

— Az új földadókivetés Erdélyben semmi nehézségbe sem ütközne, ha a kataszter-rendszerhez vissza tudnánk térni, mivel minden egyes földrésznek aranyvalutában ki van számítva a kataszteri tiszta jövedelme, amelyet lejjel átszámítva, megkapnánk a tényleges és igazságos adóalapot.

Megbosszúlják magukat a régi bűnösök

— Sajnos azonban, a legutóbbi földadókivetések alkalmával oly messze kerültünk a kataszteri földadó-rendszerből, hogy a visszatérés igen nagy szociális és anyagi megrázkódtatással járna. Felbecsülhetetlen károkat okoztak az államnak azok, akik a kormányt a legutóbbi földadóösszeírások alkalmával rosszhiszeműleg informálták. Ezek szerint az informátorok szerint a kataszter-rendszer alapjaiban elhibázott, mivel annak megalkotása alkalmával a magyar kormány a román lakosságot mostohábbban kezelte, mint a magyar gazdákat. Hogy ez a beállítás, melynek alapján

a kormány a földadókatasztert elvetelle,

mennyire hibás volt, eléggé bizonyítja az a letagadhatatlan tény, hogy Erdélyben a kataszteri jövedelmek Beszterce-Naszód, Pogaras és Alsófehér vármegyékben a legalacsonyabbak, melyek lakosságának túlnyomó többsége román.

Erdélyi megyék veszedelmében

— Természetes, hogy az adókievételek a földadókataszter nélkül csak fikciók lehetnek. Így történt, hogy egyes megyék, főleg Csík, Kolozs, Marostorda, Szolnokdoboka, Udvarhely és Szilágy vármegyék igen súlyosan lettek megterhelve. Csík-megye földadója jelenleg 30-szorosa, Kolozsmegyéjé 26-szorosa, Udvarhelymegyéjé 23-szorosa a békebeli adónak, azaz aranyvalutára átszámítva, ezek a megyék

nem sokkal kevesebbet fizetnek földadó fejében, mint békében.

Ezzel szemben Arad, Szatmár, Temes és Biharmegyék csak kilencszer annyi papirlejt fizetnek, mint amennyi aranykorona volt 1914-ben a földadójuk. Ezt a kirívó aránytalanságot az adóalapnak egy egységes kalkulációs bázis alapján való fölemelése csak fokozni fogja s így az adóalap kétszeresre való emelése esetén Csík-megye hatvanszorosát fogja fizetni a békebeli földadónak.

Megkezdik az adókievételest

— 1927 január elsejével az új földadókivetések már életbelépnek. Igaz, hogy az összeírási időszak 1927-ig tart, az egyenesadók egységesítéséről szóló törvény 120-ik cikke azonban felhatalmazást ad a kormánynak, hogy az összeírási időszaktól a költségvetési törvénnyel megrendítse. Ennek a törvényparagrafusnak az alapján a földadó gyors módosítását az új adókievételek már a közeli hónapokban követhetik.

Rösler Viktor.

Szeptember 15-étől majdnem száz százalékkal drágul a vasúti utazás

Felemelték a bérletjegyek árát is — Ezeknél az emelés tizennégyszerese a régi tarifának

Kolozsvár. (Az Újság tudósítójától.) Többször megemlékeztünk már arról, hogy a CFR vezérigazgatósága folyó hó tizenötödikével új helyi személy-, podgyász- és áru díjszabást léptet életbe.

A vasúti jegyek áremelkedése

Illetékes helyről az emelésre vonatkozólag a következő felvilágosítást kaptuk: a személydíjszabás általánosságban az eddigi díjszabási határozmányokat tartalmazza. A díjtételek, illetve

a menetjegyek árai azonban lényeges emelést mutatnak.

Az emelések százalékokban kifejezve körülbelül a következők: az expresszvonatok elsőosztályánál negyvenötven, második osztályánál hetvennyolcvan százalék. A gyorsvonatok első osztályánál hatvan-hatvanöt, második osztályánál hetven-nyolcvan,

harmadik osztályánál nyolcvan-száz százalék. A személyvonatok első osztályánál hetven-nyolcvan, második osztályánál kilencven-száz, harmadik osztályánál kilencven-száz, negyedik osztályánál százhetven-kétszáz százalék. A podgyászdíjak körülbelül ötvenszázalékos emelést mutatnak.

A bérletjegyek

Kutyákért a harmadosztályú jegy árának felét, míg olyan vonatknál, ahol harmadik osztály nincs, a másodosztályú jegy árának felét kell fizetni. Ugyancsak lényegesen emelkednek az utánfizetési díjak is (például, ha valaki jegy nélkül utazik), amely százalékokban kifejezve körülbelül huszonöt százaléknyi emelkedést mutat. Lényeges emelkedés van a bérletjegyeknél is, így a munkás heti bérletjegyeknél, valamint a tanuló és az egyetemi hallgatók havi bérletjegyeinél is.

Például az összes CFR-vonatokra, expresszvonatokra is érvényes elsőosztályú bérletjegy százötven ezer lej, másodosztályú százötven ezer, csak gyors- és személyvonatra érvényes elsőosztályú bérletjegy százhuszonöt ezer, másodosztályú nyolcvanhétezer-öttszáz, míg a harmadosztályú hetvenkétezer-öttszáz lej, ami az előbbi díjtételekkel szemben majdnem

százszázalékos emelkedést mutat.

A munkás heti bérletjegyek ára eddig ötven kilométerre huszonkét lej volt. Szeptember tizenötödiktől kezdődőleg ezen bérletek tizenháromszorosra fognak emelkedni, azaz

huszonkét lej helyett háromszáz lejbe fognak kerülni.

Ugyanígy arányban emelkedtek a tanulók bérletjegyeinek árai is, míg az eddigi díjszabás szerint a másodosztályú havi tanuló bérletjegyek ára ötven kilométerre százharminc, a harmadosztályú hetvenkettő, addig az új díjszabás szerint ugyanezen távolságokra havonta egy másodosztályú tanuló bérletjegy ára ezernyolcszázötven, harmadosztályú pedig ezerötven lej lesz, tehát szintén

tizenhárom—tizennégyszerese a régi tarifának.

A Halmi—Campulung, valamint Tisza—Borsa vonalakon az eddigi házonszázalékos utazási és podgyászkedvezmények a jövőben is megmaradnak.

Kétszer megállott

a nemzetközi gyors — Betört a fogtak és munkást gázoltak

Halmi. (Az Újság tudósítójától.) Hétfőn délután négy órakor a román-csehszlovák gyorsvonat Királyháza-ról szabályszerűen indult.

Alig haladt azonban 50—60 métert, szaggatott, rövid fűtyjelzések keveredtek a csattogó vaskerekek zaja közé, a Westinghouse-fék nagyot sivitott s zökkenve állott meg a vonat.

Az utasok izgatottan érdeklődtek a szokatlan esemény oka felől s izgalmauk érthető módon növekedett, amidőn az egyik másodosztályú Pulmann kocsi

csehszlovák csendőrök vették körül s onnan egy hadonászva védekező, fölöltözött férfit szállítottak le.

Csakhamar kiderült, hogy mi történt. A vonat elindulásának pillanatában jelentették telefonon az állomási rendőrségnek, hogy a vonaton hamis utlevéllel utazik Kardos Elemér magyarországi körözött nemzetközi zsebtolvaj, aki — miután égett a talpa alatt a föld — ugylátszik Erdélybe akarta áttenni „áldásos” működésének színhelyét. Kardost a vonaton letartóztatták.

A letartóztatás után a vonat ismét megindult, de a kis incidenssel nem zárult le az izgalmas utazás. A véletlen folytán a zsebtolvaj elfogása után egy másik ember miatt állt meg a gyors: egy vasúti munkást sebesített meg életveszélyesen.

Kalla Vasile vasúti munkás a sínnek mellett állott s amidőn a vonat előtte elrobogott — valószínűleg megszedélve a sebesen haladó kocsiortól — előreesett és nekiesett a prágai-bukaresti közvetlen kocsinak. Összetört, véresen szedték fel a vasúti sínnek mellől s azonnal a nagyszállósi kórházba szállították.

A vonat egyórai késéssel jutott be Halmiba.

A legfőbb közegészségügyi tanács által engedélyezett

„BREAZUI” keserűvíz

50—60%-al olcsóbb a külföldi hasonló hatású vizeknél

Kapható minden gyógy- és fűszerüzletben üvegenként 30 lejért.

Vezérképviselet: **Bognár és Szántó**

Erd. Ker. Rt. Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Betonalapok kivitele

UJSÁG

BUKARESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK
címe: Farkas Aladár, Str. Lucaciu 29.

— Megalakítják a magyar párt kolozs megyei tagozatát is. A magyar párt országos szervezkedése még mindig art. Legutóbb elhatározták, hogy Kolozs megyében is megalakítják a megyei tagozatot. A párt központirodájában a megalakításra vonatkozólag a végleges intézkedések megörténtek. E hó 16-ára Kolozsvárra, a központba hivták össze a megye vezetőit és itt véglegesen meg fog alakulni a magyar párt kolozs megyei tagozata. Ezen az ülésen fogják megválasztani az új vezetőséget is. Ez az egész országban a megyei szervezkedés befejezést nyer, mert mind a huszonkét vármegyében működni fognak a megyei tagozatok.

— A pekingi kormány kiutasította a szovjetkövetet. Londonból jelentik: Az Observer pekingi jelentése szerint a kínai kormány tegnap közölte az orosz kormánnyal, hogy Karachan számára elkészültek az utlevelék.

— Két temetetlen gyermekhulla négy napja várja a hatósági orvost. Szatmári tudósítónk jelenti: A szatmármegyei Turterebes községben felűnt, hogy Kovács Jánosnének kedden egyik, pénteken másik gyermeke halt meg és a második halál esetén a gyanakvó szomszédok jelentést tettek Stern orvosnak. Az orvos közbelépésére a csendőrség a második gyermek eltemetését betiltotta, míg Halmiból a bírósági vizsgáló közegek, hatósági orvosok ki nem szállanak a helyszínre. A már eltemetett gyermek is kiásták, koporsója most is ott van a sír szélén. A másik gyermek holtteste pedig ott hon várja temetését a halmi hatósági közegek kiszállásáig. A két hulla még hétfőn délután is temetetlen volt s emiatt nagy az izgalom a község lakossága körében.

— Szöknek a fegyverek a fogházakból. A kolozsvári rendőrséghez naponta érkeznek az ország különböző fogházaiból körözőlevelek, amelyekben különböző körülmények között megszökött fegyverek ellen kéri a nyomozás bevezetését. A tegnapi napon például a dési fogházból megszökött Avapu Nazarie Mikea cigány, többszörös gyilkos. A chilii fogházból eltűnt Ivan Joanovits, aki testvérét és sógoraszökönyt gyilkolta meg. Farkas Tibor is több éve rejt csaló és okirathamisító a dési fogházból szökött meg. A zágrábi román konzulátus körzeti Gheorghe Petrovičut, aki több okirathamisítást és csalást követett el a konzulátus rovására.

— Megdőlt Ederle Gertrud rekordját. Kölnből jelentik: Vierköller német úszó, mint a Kölnische Zeitung Londonból jelenti, a csatornánál a francia parttól az angol partig 12 óra 47 perc alatt úszta át és így Ederle Gertrud rekordját egy óra 48 perccel leverte.

— Újabb halálos ítélet készült Angorában. Angorából jelentik: A független bírói bíróság vasárnap kezdte meg Abdul Kadirnak, az összeesküvésbűnper in contumaciam halálraítelt és szökés közben a bolgár határon elfogott vádlottjának bűnperét. A vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Az ügyész azt a vádat emelte ellene, hogy egyike az összeesküvés megszervezőinek. Holnap a védő beszél, a bíróság azután meg is hozza ítéletét.

— Kifosztották az expresszen a királyi birtokok kezelőjét. Bukarestből jelentik: Litzere Poiana Popila, a királyi birtokok főgondnoka feljelentést tett a bukaresti rendőrségnek, hogy ismeretlen tettesek behatoltak az orient-expresszben részére rezervált fülkébe és onnan minden ingóságát elvitték, míg ő távol volt a szakaszból.

— Bűnös mulasztás okozta hét ember halálát. Budapesiről jelentik: Jelentette az „Ujság”, hogy Kispessten egy épülő ház összeomlott és több munkást maga alá temetett. A helyszínrre kiszállott rendőrségi közegek hivatalosan megállapították, hogy a katasztrófaért kizárólag Bálint László építési vállalkozót és Németh Albert főpallért terheli a felelősség, akiket nyomban is tartóztattak. Szakértők megállapítása szerint a betonfalak az előírásosnál tizenöt centiméterrel vékonyabbak voltak, a beépített fagerendák pedig régiak és korhadtak s az építkezésnél használt cement minősége a lehető legrosszabb volt. A szakértők megdöbbenne állták körül a vétkes mulasztásnak ezt a hibetelen halmozását, amely hét ember halálát okozta. Az öt súlyos sebesültet kórházba szállították, a kisebb sérülteket beültetés után lakásukon ápolják.

— Palotailván skarlátjárvány dühög. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Palotailván az utóbbi napokban több skarlátbetegedés történt. A tegnapi nap folyamán tizenkét súlyos palotailvai skarlátos beteget szállítottak be a marosvásárhelyi járványkórházba.

— Vonat kerekéi alatt végződött a kis cseléd regénye. Szatmári tudósítónk jelenti: Glodian Mária, 21 éves, szatmári cselédleány, hajnali négy órakor Szatmárszadánynál a Nagyvárad felől jövő személyvonat elé vetelte magát. A vonat kerekéi a sző szoros értelmében keltészték a szerencsétlen leányt, aki végzetes sebeit valószínűleg szerelmi csúszás miatt követte el.

— Hetvenkét éves halott emlékünnepe. A székesfehérvári ref. templom megható emlékünnepe színhelye volt e hó 29-én. A világháborúban elesett és eltűnt 72 ref. vallású hős emléktábláját leplezték le e napon. A templomot zsúfolásig megtöltötte a község. Ott voltak az elesettek özvegyei, árva, akiknek zokogása az egész közönség szemébe könnyeket csalt. Imát Rozsday Adám bethfalvi, emlékszedet Derzi Béla kiskalambfalvi lelkész mondott. Az emléktábla előtt Nagy Lajos helybeli pap tartott beszédet és helyezett koszort az egyházközösség nevében. Nagy Irma, az egyik elesett hős, Márton hadjárója, az árvaikkal együtt virágokkal szórta be az emléktábla talpát. Ez a megható jelenet könnyet csalt mindenki szemébe. Szőke Gábor az elesettek élő bajtársainak nevében helyezett koszort az emléktáblára. A két méter magas szürke márvány emléktábla felállítását Bálint Dániel és Hadnagy Károlyné buzgólkodásából, közadakozásból készült el. A koszorúk elhelyezése után Lengyel Péter szigorú mérnök költői lendülettel megírt alkalmi költeményt szavalt.

— Sikasztott a nagymajtenyi postamester. Nagykárolyból jelentik: A károlyi járáshoz tartozó Nagymajtenyi község postahivatalánál a legutóbb megtartott hivatalvizsgálatnál körülbelül huszezer lej pénztárhányt fedezett fel Florea szilágymegyei elnök, melyet Hritu Teréz ottani postamester sikasztott el az állam kárára. A hűtlen postamester állásából azonnal elbocsátották, ingó vagyonát lefoglalták, mert megállapítást nyert, hogy még több érkezett utalvány eltűnése is vele van összefüggésben, úgy, hogy a valódi kárt csak a későbbi nyomozás lesz hivatva kideríteni. A postahivatal különben, tekintve, hogy a jelenlegi csekély fizetésért senki sem vállalkozik azt tovább vezetni, a hó végével egyelőre be is szűntették.

— Ismeretlen csavargó holttestére akadnak Kajántón. Dumitru Joan kajántói kocsmáros feljelentést tett a rendőrségnek, hogy a községben egy ismeretlen csavargónak a holttestét találták meg. Dumitru feljelentésében elmondja, hogy a csavargó az előző éjjel nála aludt, de mivel gyanús volt neki az ismeretlen viselkedése, megtagadta a további szállásadást. A rendőrség bevezette a nyomozást.

— Eltűnt Pálffy Ferenc dr. volt városi aljegyző. A tegnap délelőtti órákban özvegy Pálffy néni monostoriúccai lakos feljelentést tett a rendőrségnek, hogy hétfőről keddre virradó éjjel fia, dr. Pálffy Ferenc nyomtalanul eltűnt muzeumuccai lakásáról. Magától csak egy pársoros levelet hagyott, amelyben a következőket írja: Drága jó Anyám! Én már nem bírom tovább. Tettemért mindenki felelős. Ferenc. — A kétségbeesett anya elmondta, hogy fia az utóbbi időkben a legnagyobb nyomorral és nélkülözéssel küzdött. Az impériumváltozás után kénytelen volt állami hivatalát, a helyszíni aljegyzői hivatalt elhagyni és új foglalkozást keresni. Azóta zongoratanítással foglalkozott, amelynek sovány jövődelméből az édesanyját is eltartotta. Pálffy testi fogyatéka folytán különben is buskomor volt, úgy, hogy attól tartanak, hogy öngyilkosságot követett el. A rendőrség erőiesen nyomoz, de a szerencsétlen embert eddig még nem találták meg.

— Öt évvel levágta ujjait a gyermek. Bécsből jelentik: A bécsi esküdtsek a napokban foglalkozott a 27 éves Burianek Julia esetével, aki törvénytelen gyermeke fejét születése után ötévesen levágta. A becsült anyának ez már a harmadik törvénytelen gyermeke volt. Az első másfél éves korában meghalt, a második él. Az esküdtsek előtt Burianek Julia kijelentette, hogy állapotát az utolsó napig sikerült eltitkolnia asszonya elől, akinél szolgálatban állott. Tettét attól való felelősség követte el, hogy asszonya rájön a gyermeke születésére és így elveszti helyét. Az esküdtsek elrendelte a kegyetlen nő elmeállapotának megvizsgálását.

— Janovitz Péter nem bűnös csekkcsalásban. Szatmári tudósítónk jelenti: Janovitz Péter kolozsvári fakereskedő, mint annak idején megírta az „Ujság”, a Szatmáron feldezett csekkcsalással kapcsolatban letartóztatott, Janovitzot ma a rendőrség szabadonbocsátotta, miután kiderült, hogy semmi része nincs a terhére rótt bűncselekményben.

— Megmérgezte, azután agyonlőtte magát egy orvosnő. Grácból jelentik: Az egyik gráci kórház orvosi szobájában szombaton husz gramm veronállal megmérgezte és azután agyonlőtte magát dr. Mayrhofer Johanna, aki előkelő osztrák családból származik. A harmincegy éves nő, aki a tudomány iránti legtisztább lelkesedéssel volt elhelve, hosszabb ideig működött Svédországban, ahol nagy hírnévre tett szert és elsőrangú praxisa volt, később azonban, mint külföldinek, mégis el kellett hagynia az országot. Így került vissza pár hónappal ezelőtt Grácba, ahol hiába igyekezett jó praxisa szert tenni. Ez a körülmény a végletekig elkésztette az önértékes orvosnőt. Három bucsulevelet hagyott hátra. Az egyiket akkor írta, amikor már bevette a halálos mérget. „Szép az élet és szépen sült a nap... En azonban nem vagyok erre a világra való.” — írta és azután agyonlőtte magát.

— A Jókai-ucca 2. szám alá költözött Jakab Géza angol és francia női divatszalonja. Új őszi divatkreációi megtekinthetők az I. emeleten, állandó bejárat a 2-ik kapunál balra.

— Miért oly elszomorító a házassági statisztika? Nap-nap után elszomorító hanyatlást mutat a házassági statisztika. Hymen rozsálása már elvesztette varázsát. Ugyáltszik a piaci piros ajkak, hamiskás szemek villanása már inkább rablánc, mint házasságra sarkalló biztatás. A házasságoknál ugyanis a mai nők hozománnyal akarják pótolni azt, ami testük üdeségéből és alájuk hájából hiányzik. Azért ilyen elszomorító tehát a házasságok statisztikája, mert nem mindig hozományért nőstülnek a férfiak, hanem szép feleséget keresnek maguknak, amit „Blattl”-féle olcsó és finom harisnyával szerezhet meg magának minden nő, aki férjhez akar menni.

— Óriási szélvihar. New Orleansból jelentik, hogy Louisianában augusztus 29-én óriási szélvihar dühögött, amelynek 17 ember esett áldozatul. Az anyagi kár ötmillió dollár. Washingtoni jelentés szerint a halottak száma 25.

— Hevesi Pirok zongoraművész és Pfeiffer Alfréd operabéna, énekes, nyaralásukból hazatértek. Lakásukon találhatók naponta 5—7-ig. Deák Ferenc-ucca 22. II. em.

— Aki anyai szeretetből uszta át a La Manche-csatornát. Az Ujság már közölte, hogy a norvég származású amerikai Cromington Corson asszony péntekről szombatra 15 óra 38 perc alatt a Grisez-fok és Dover között átszarta a La Manche-csatornát. Corson asszony a második hölgyúszó, akinek ez a bravúr sikerült. Hetekkel ezelőtt tudvalevőleg az amerikai Ederle Gertrud uszta át a csatornát 14 óra 30 perc világrekord alatt. Miss Corson 27 éves és két gyermek anyja. Egy amerikai újságíró kérdésére kijelentette, hogy azért vállalkozott a csatornaátúszásra, hogy gyermekeinek pénzt keressen. Corson egyik sportrajongó ismerőse ugyanis a londoni Lloyd biztosító társaságnál 10:1 kvótával tízezer dollárral megfogadta, hogy Corson asszony vállalkozása sikerülni fog. A százezer dollár negyedrészt, tehát 25.000 dollárt Corson asszony kapta, az élelmes amerikai pedig minden fáradság nélkül hetvenözelet.

— A cluji aut. orth. izr. btk. középiskolái. Iskolánkba (VIII. oszt. fiú, 4. oszt. leány-liceum) a beiratkozások szept. 1—7-ig d. e. 9—12 óra között eszközölhetők. Javítóvizsgálatokat 13., 14. és 15-én tartjuk. Jelentkezés a javítóvizsgálatokra szeptember 6-ig. (vidékiek írásban.) Igazgatóság.

— Vakmerő betörés Gyulafehérvárt. A napokban ismeretlen tettesek betörték özv. Abrahám Albertné elbajulai lakos házába és onnan minden értékesebb ingó-ágot elvitték. A tettesnek ezidáig nem sikerült nyomára akadni.

— Beiratás a kolozsvári unitárius kollegiumba. A kolozsvári unitárius kollegium igazgatósága újabb határozattal az iskolai év kezdetét a következőképpen határozta meg: Beiratkozás helybelieknek szeptember 1—8-ig d. e. 10—12 óráig, vidékieknek szept. 22—25-ig d. e. 8—12 óráig. Javítóvizsgálatok a IV. osztályosok számára szeptember 18—19-én, az I—III. és V—VIII. oszt. számára szeptember 20—25-ig. Az V. oszt. felvételi vizsgálatát szept. 20 d. e. 8 órakor. Az unitárius kollegium elemi iskolájában szintén szeptember 1-én d. e. 10 órakor kezdődik a beiratkozás. A tanév ünnepélyes megnyílása szept. hó 26-án d. e. 10 órakor lesz. A tanítás és az élelmérés szeptember 27-én reggel kezdődik. A vendéglátalkozó napja marad szeptember 19. és 20.

— Szeptember elején tartják meg Csernovicban a tanítók országos kongresszusát. Bukarestből jelentik: Szeptember 5., 6. és 7-én zajlik le Csernovicban az országos tanítókongresszus, amely többek között döntést fog a tavaly megtartott brassói kongresszus ama határozatáról, mely szerint az erdélyi tanítói kar belép az országos tanítószervezetbe.

— Ötvenezer lej jutalmat tűrték ki a nagyváradi postalopás nyomravezetőjének. Bukarestből jelentik: A belügyminisztérium sajtóosztálya hivatalosan közli, hogy a posta vezérigazgatósága 50.000 lej jutalmat tűzött ki a nagyváradi postalopás tettesei nyomravezetőjének.

— Prof. dr. Veress Ferenc nyaralásáról hazatérte és bogyógyászati rendeléseit megkezdte.

Csöd felé közeledik

a székhelykereszturi járás-
bíróság ügykezelése

Székhelykeresztur. (Az Ujság tudósítójától.) A kereszturi járásbírósa-
gon most végrehajtott leépítés ha-
tását mindegyre jobban kezdik érezni
a járásbíróság hatáskörébe tartozó
helységek lakosai. Még a régi idők-
ből is ötvenkét községgel rendelkező
járásbírósa-
gon három rendszeresített
bírói és két öndíló működési körrel
felruházott jegyzői állás, ezenfelül
pedig megfelelő számú, képzett so-
gédzse-mélyzet biztosította a járás
jogkereső közönségének kifogástalan
és gyors igazságszolgáltatását.

A gyorsított törvénykezési eljárás
bevezetésével kapcsolatosan két bírói
állást szüntettek be felsőbb rendel-
kezések. A valóságos helyzet ugyanis
úgy alakul ki, hogy a járás ötvenkét
községe az átszított marostordai ki-
lenc községgel megszaporodott és
így természetesen gyanúsított meg a polgári- és büntető-rek, va-
lamint a telekkönyvi ügyek halmaza
is. A bíróságon pedig jelenleg egy
bíró működik, akinek szinte ember-
feletti ügykezelése sem tudhatja társai
ügykört betölteni.

A helyzet napról-napra egyre súlyo-
sodik a felgyűlő ügyek restanciája
során. Ha így megy tovább, a res-
tanciák halmaza gyökeresen ingat-
hajta meg a gyors és eddig mindig
nővérrel bírósági figyelmet. Min-
denestre az illetékes inspektorátus
figyelmét el nem kerülheti ez a hely-
zet, annál is inkább nem, mert ké-
sedelmeskedő felterjesztésével csak
teljességgel vesz szűkeztelenül ma-
gára.

Egységbe tömörülnek

a munkás szakszervezetek
különböző frakciói

Bukarestből jelentik: A szak-
szervezetek országos kongresszu-
sának tegnapi ülésén kizárólag az
egységesekkel való egyesülés kér-
dése szerepelt napirenden. Az
elnökség a következő határozati
javaslatot terjesztette elő:

„Az 1926 augusztus 29., 30. és
31-én megtartott országos szak-
szervezeti kongresszus foglalkozott
a szakszervezetek kérdésével s a
következő határozatot hozta: —
Mindenek előtt megállapították,
hogy az 1923. évben Kolozsváron
megtartott kongresszuson az am-
sterdami szakszervezeti interna-
cionáléhoz való csatlakozásnak ki-
mondása a romániai munkásság
fejlesztésének érdekében szükséges
és hasznos volt. Ennek bizonyítéka,
hogy a szakszervezetek minden
visszafutás ellenére fokozatos fej-
lődésnek indultak. Ezzel szemben
megállapították, hogy az amster-
dami internacionálé alapelveitől el-
térő akarások és törekvések semmi
eredményre sem vezettek és csu-
pán a szervezeti élet sajnálatos
elforgácsolódásához vezettek. Ezért
a kongresszus az olyan fontos
egység megteremtése érdekében
felszólítja az elszakadt szakszer-
vezeteket, hogy véget vet az eddigi
testvérharcnak és egység esetén a
visszatérő szakszervezetek megfe-
lelő képviselőt kapnak a szaktá-
nácsban.”

A határozati javaslat végül ki-
mondja, hogy az egységesekkel
való tárgyalások vezetésére egyedül
az országos szaktanács jogosult.
Ehhez a javaslatához dr. Böször-

ményl nagyváradi delegátus azt a
pótindítványt fűzi, hogy mindaddig,
míg az egység nincs meg, ahol
amszterdam szakszervezetek van-
nak, haladéktalanul megalakítandó
az amszterdam szaktanács és az

amszterdam szakszervezetek ne le-
hessenek tagjai az egységes szak-
tanácsnak. Szenvedélyes vita után
mindkét indítványt elfogadták. A
villa alatt érkezett meg Christescu
levele, aki egységet ajánlott fel.

Akik még ma is arany Napoleont árulnak

Az idő az uccán feledett néhány évszázados zarafit — Egy
eltűnő szín Bukarest életéből — Vége a régi pénzváltóknak,
mert utódaik milliomosok lettek

Bukarest. (Az Ujság tudósítójától.)
Lassanként eltűnik minden ebből a
városból, ami a régi Bukarestre
emlékeztet. Uccákat szélesítenek,
rég házakat bontanak le, a régi,
döcögős lovasutat lassanként felcse-
rélik villamos kocsikkal és aki még
akar valamit látni a régi, háboru-
előtti Bukarestből, annak igyekeznie
kell, mert még egy-két év és ez a
város lassanként teljesen levetkezi
balkáni jellegét.

A pénzváltók uccája

Ilyen régi emléke ennek a város-
nak a pénzváltó-bódék, a zarafik.
A város közepén van egy ucca, a
neve Strada Zarafi. Valaha egymás
mellett álltak itt a pénzváltók. Ma
már nagyon kell keresni, hogy csak
egyet is fellehessen közülük fedezni.
Azok, akik valaha ott álltak és
pénzváltással foglalkoztak, ma már
többször milliomosok és gyerme-
keik saját autóikkal száguldanak el
az uccasorok előtt, ahol a családi
vagyon született.

A Strada Carol egyik sarkán van
egy kis tér: a virágpiac. A boldog
bukarestieknek itt árulták télen-
nyáron a virágokat. Itt, a piacon, a
virágáros bódék között elrejtve bu-
zódott meg három pénzváltó, talán
az utolsó három, akik még nem
hagytak fel ezzel a mesterséggel.
Egy kis üvegszekrényben tartja a
zarafi a kincseit. Kész muzeum egy
ilyen szekrényke. Az utolsó száz
esztendő minden pénze feltehetően
ott. Amikor megáll valaki a szek-
rény előtt, hátulról kidugja a fejét
az öreg pénzváltó. De aztán busan
kénytelen megint visszafutni, mert
bizony már rég meghaltak és bol-
dogabb vidékre költöztek azok, akik-
nek Mária Terézia-tallér, meg
arany Napoleonokra volt szükségük.

Alszik a vén zarafi

Az egyik pénzváltó bódé ott van
a villamos megálló mellett és na-
ponta többször megfigyeltem az öreg
Papadopol-t, így hívják ezt a pén-
váltót, egy kis széke ül az üve-
gszekrény mögött. Fejét a kezébe
hajítja és alszik. Vagy talán gondol-
kozik a régi, letűnt idők felett, ami-
kor még jöttek a gazdag görög és
török kereskedők és a szekrényke
előtt, a földön pengették meg az
arany tallérokat, hogy nem hamis e.

A vén zarafi nem szívesen áll szóba
senkivel sem. A szomszédos virág-
árutól hallottam, hogy bizony he-
tek is elteltnek, amíg jön valaki és
felzavarja álmából. Még leginkább a
cselédányok jönnek hozzá, hogy
nyakravaló „arany” pénzt vegyenek,
de bizony abból nem igen él meg az
öreg pénzváltó, mert egy olyan arany
pénzért nem igen adnak többet, mint
husz lejt.

— De hát akkor miből él az öreg
— kérdeztem?

— Miből?

— Lassanként eladja a régi kin-
cseit, de még sokáig ki fogja tudni
huzni, mert nem adja el másnak,
mint a másik sarkon lévő öreg pénz-
váltónak és az viszont, ha neki nin-
csen pénze, elmegy a harmadikhoz.
És így egymás között cserélik ki a
rég pénzkeket. Mindegyik a nagy
szerencsét várja. Tavaly még négyen
voltak, de jött egy külföldi ur, aki
az egyiknek az egész „üzletét” meg-
vette. Amikor ott ülnek és úgy lát-
szik, mintha aludnának, akkor is min-
dég a nagy szerencséről álmodoz-
nak.

Pénzváltók Bras- sától Bukaresztig

Amikor ott állottam, Papadopol
mester végig nézett rajtam és rossz-
kedvűen állapítottam meg, hogy nem
én vagyok az, aki a szerencsét hozta.
Csak nagynehezen melegekedtem fel és
volt hajlandó kincseit megmutatni.

— Valaha Brassától egészen Bu-
karestig álltak a pénzváltó bódék, —
mesélte — de akkor még nagy szükség
is volt a zarafikra, mert vagy husz-
féle pénz volt divatban és ember kel-
lett, hogy legyen a talpán, aki meg-
tudta állapítani, melyik a jó pénz.
Aztán meg Törökországból elárassz-
tották az egész Balkánt hamis
pénzkeikkel. Valaha osztrák pénzke-
kérték Romániában a fizetések.
De a pénzt át kellett számítani piász-
terre. A legkisebb osztrák pénz volt
a gologán, ennek az értéke négy
para volt. Tíz ilyen gologán tett ki
egy piászttert. A gologán vastag réz-
pénz volt, tavaly adtam el az utol-
sót, ma már nem hiszem, hogy még
talál ilyen pénzt Bukarestben.

— Aztán volt a huszas, a zwanzig,
ez két piászttert ért, de ebből sincs
már nekem, de egy császári aranyat
mutathatok.

Nem adta a kezembe a régi arany-
pénzt, úgy mutatta. Kétféle arany
volt. A recés végű 32 piászttert ért,
ha nem volt recés, akkor csupán 31
piásztter és 20 parát. Aztán itt vol-
tak a török pénzke, az ekusár, az
értéke 10 piásztter volt. A legérté-
kebb volt a török lira, ez arany-
ból volt és 62 piászttert ért. A Na-
poleon-arany három darabja volt
raktáron, 54 piászttert ért, volt aztán
még hollandi és orosz aranypénz
forgalomban.

Valaha bizony nagy szükség volt
a zarafikra, mert a pénz kurzusa
sem volt állandó, az egyik pénz-
váltó is többet adott a pénzért, mint
a másik, aztán egyszer-egyszer híre
jött, hogy valamelyik külföldi állam-
ban nagy a gazdagság, akkor min-
denki csak azt a pénzt kereste,
persze ilyenkor felszállt a pénz ér-
téke egy fél parával.

Ott álltak a szekrényében a cse-
lédányok részére a nagy, majdnem
tenyérnagyságu aranypénzek. Az
egyiket közelről megnéztem: Ho-
rovitz és Társa, München. Ez a pénz
kőrirta.

A vén pénzváltó fáradtan
vissza a kis székére, az üvegsze-
krény mögé. Ráhajította a fejét a la-
zere és tovább álmodozott az arat-
piásztterekről, meg arról, hogy eg-
szer csak eljön a gazdag idegen, és
megveszi az összes pénzeit, meg
Horovitz-féle aranytallérokat is.

Fényképészek, Amateurok!

Fényképészeti cikkeiket
legolcsóbban

Bernát papírosáruházában

(Piața Unirii 29 szám alatt, Layda
cukrászda mellett) szerezhetik be

Lemezeket kidolgozunk
A világhírű Angol Imperial
lemezek gyári lerakala
Sötétkammera állandóan
rendelkezésre áll

Centrifugal szivattyúk

(Ernst Vogel Stockerau)

Vizemelésre, öntözésre, kazántáplálásra
benzin vagy elektromotor hajtással min-
den nagyságban bármely folyadékhoz

Hűtő- és jéggyártó gépek, porszívó berendezések

(A. Borsig Berlin-Tegel)

Jégszekrényekhez, söraktárhoz, ipar-
telepek, vágóhidak részére minden
nagyságban, elsőrendű kivitelben.

Hőszigetelések kova- földdel, parafával és asbesttel

(Kleiner & Bokmayer, paralakőgyár,
Mödling)

Kazánok, gőzcsovek, meleg folyadék-
tartályok, jéggyártó berendezések és
hűtőkamrák részére 90% hatásokig.

Gyári képviselet:

Pallos és Marko

gépészmérnököknél,

Strada N. Iorga (Jókai-ucca) 7. sz.

A Magyar Nép

Erdély legjobb és legelter-
jedtebb képes nép-
lapja. Hetilap.
17.000 pél-
dányban
jelenik
meg

Előfizetési ára:

Belföldön:	Külföldön:
Egész évre 160 L	Egész évre 250 L
Félévre 90 L	Félévre 130 L
Egyes szám ára 4 L	Egyes szám ára 5 L

Negyedéves előfizetés nincs

Kiadóhivatal:

Cluj-Kolozsvár, Str. Baron
L. Pop (v. Brassai-u.) 5 sz.

Kérjen hirdetési díjsza-
bást és mutatványszámot

Ruhája molymentessé válik, ha CZINK-nél festet, tisztított

SZÍNHÁZ

A Magyar Színház
HETI MŰSORA:Zsuda: Csuda Mihály szerencsése. (2-od-
szor. Napi bérlet 1. sz. A. Sorozat-
szám 24.)Sütdörök: Csuda Mihály szerencsése.
(Harmadszor. Napi bérlet 1. sz. B.
Sorozatszám 25.)Éntek: Orlov. (Lengyel Irén és Neményi
Lili fellépésével. Tompa Béla ven-
dégjátékával. Ihász Aladár fellépésé-
vel. Rendes helyárakkal. Napi bérlet
2. sz. A. Sorozatszám 26.)Zombat d. u. 5-kor: Kis gróf. (Ne-
ményi Lili fellépésével. Tompa Béla
vendégjátékával. Leszállított hely-
árakkal. Sorozatszám 27.)Zombat este 8 órákor: Az eső. (Amerikai
drámai újonság. Poór Lili fellépé-
sével. Székelyhidy Adrienne bemu-
tatkozásával. Premér-bérlet 2. sz.
Sorozatszám 28.)Vasárnap 11 3-kor: Aranyember. (Szent-
györgyi István, Poór Lili fellépésé-
vel. Leszállított helyárakkal. Soro-
zatszám 29.)Vasárnap 6-kor: Csuda Mihály szeren-
csése. (Operett-újonság 4-edszer.
Rendes helyárakkal. Sorozatszám 30.)Vasárnap 9-kor: Csókos asszony. (Len-
gyel Irén, Neményi Lili, Ihász Ala-
dár fellépésével. Tompa Béla ven-
dégjátékával. Napi bérlet 2. sz. B.
Sorozatszám 31.)Éntő: Az eső (2-odszor. Napi bérlet 3.
sz. A. Sorozatszám 32.)Kedd: Az eső. (3-odszor. Napi bérlet 3.
sz. B. Sorozatszám 33.)

A kolozsvári színházi iroda hírei

Az eső. Nagy ambícióval készül az igaz-
gató vezetése mellett a drámai együttes
„Az eső” című amerikai drámájára; melynek
bírási sikere volt a világ minden nagy
írámai színpadán. Budapesten a tavalyi
szezomban mutatták be a Magyar Színház-
ban. „Az eső”-t és hosszú hónapokig volt
műsoron, most újra leleleveníti és ismét
látványosan marad műsoron. Az első bemuta-
tása Kolozsváron szombaton este lesz.
Hétfőn és kedden megismétlik „Az eső”
előadását.Csuda Mihály szerencsése szerdán,
sütdörökön és vasárnap délután 6 órákor
van műsoron.Az operettegyüttes első fellépése.
Pénteken este lesz az első operetteladás,
amikor az „Orlov”-ot játssza az operet-
tegyüttes. Lengyel Irén, Neményi Lili lépnek
a színpadra az új idényben. Tompa Béla
— mint vendég — játssza a herceget.
Szombaton délután ugyancsak, mint ven-
dég, Tompa Béla a „Kis gróf” címszere-
pét játssza a kolozsvári Magyar Színház-
ban.Vasárnapi előadások. Vasárnap délután
két előadás lesz. Az első fél három órákor,
melyen az „Arany ember” kerül színre,
a második hat órákor, a „Csuda Mihály sze-
rencsése”, este pedig a „Csókos asszony”-t
játsszák.Cluj szabad királyi város polgármesteri
hivatala

13804—1926. sz.

Hirdetmény

Közhirre tesszük, hogy 1926.
szeptember 14-én délelőtti tizenegy
órákor fog lefolyni a versenylár-
gyalás a Cluj városi elektromos
üzemek részére szükséges 1400
(egyezer-négy-száz) tonna motorolaj
szállítása tárgyában.Lezárt és lepecsételt ajánlatok
Cluj város állandó bizottságához
nyújtandók be a versenylárgyalás
órájáig.Az ajánlatok felbontása a városi
tanács üléstermében történik meg
a fenti feltüntetéssel napon.Felvilágosítást a városi elektro-
mos művek igazgatósága nyújt,
Calea Regele Ferdinand 30.Az ajánlattevőknek ragaszkod-
niuk kell a vonatkozó törvény
72—83. §-aihoz.

Cluj, 1926. augusztus 11.

T. Mihali,
polgármester.

Titkár.

Panaszra ment Kiskölesd község
birája és jegyzője ellenAnyagi hasznukat szolgáló visszaélésekkel vádolják őket — A bíró
azzal védekezik, hogy a panasztevők magyarokSzatmár. (Az Ujság tudósítói-
jától.) Kiskölesd szalmármegyei köz-
ségből a múlt héten övenlaga
küldöttség tisztelt Barbul Illés dr.
prefektus előtt. A küldöttség egy-
szerű felusi emberekből állott,
akik panaszt tettek Culcean Gusztáv
bíró és Mermelstein Lipót jegyző
ellen, akiknek visszaéléseit a jám-
bor felusiak nem tudták tovább
öcszedugott kezekkel nézni. Elő-
adták, hogya két községi előjárói kezén elfünni
az állami iskola építkezésétől visz-
szamaradt laanyag, lebontatták a
községi hullaházat és annak anya-
gát saját céljaikra használták fel.

Végül pedig a rekvirált buza árát

vel a községlandcsnak nem szá-
moltak el.Barbul prefektus nyomban vizs-
gálatot rendelt el, hogy a küldöt-
ség panaszainak valóságáról meg-
győződjön és ezzel párhuzamosan
a Satumare című román lapban
közölt ügyérta bepanaszolt bíró most cikkben
támadja a panasztevőket.Aratlennak veltja magát és poli-
tikai hajza áldozatának, mert a
község magyar lakossága sorából
kerültek ki a panasztevők. A vizs-
gálat azonban tovább folyik és
Barbul prefektus személye a ga-
rancia, hogy politikai motívumoktól
meriesen napfényre kerül a pár-
tisan igazság.A napokban jött ki a fegyházból egy szép
asszony és holnap viszik kényszermunkáraLugosi kereskedő feleségéből kirhedi betörő — Mikor először lopott,
családja kleptomániának nyilvánította és tébolydába záratta — Ki-
szabadulása utáni napokban megszökött rokona ékszerévelKolozsvár. (Az Ujság tudósítói-
jától.) Tegnap éjszaka éjféltájon a fő-
posta épülete mögött az V. kerületi
rendőrség egyik tisztje feltűnő szép,
elegáns hölgyet tartóztatott le és
szállított be az őrszobára. A fiatal
hölgyet két fiatalember társaságában
nagyon bizalmas együttlétben lepte
meg az arra járó rendőrtiszt, a vi-
selkedése gyanusnak tűnt fel, leiga-
zoltatta és kihallgatás céljából elő-
állította.A fegyntézet el-
becsülő leveleAz elegáns hölgy a kerületi őrs-
szobán eleinte élénken tiltakozott
előállítás ellen és egyáltalán nem
akart válaszolni az ügyeletes rendőr-
tiszt kérdéseire. Csak midőn kijelen-
tették neki, hogy addig nem bocsát-
ják szabadon, míg kellő formában
nem igazolja magát, beszűntette a
renitenskedést.Az elegáns hölgy midőn látta,
hogy az igazság bevallása nélkül
nem menekülhet meg, utánozhatat-
lanul kecses gesztussal benyult akeblébe és egy gyűrűt cédulát vont
elő, amelyet minden megjegyzés nélkül
nyújtott át a rendőrtisztnek.A cédula a nagyenyedi fegynté-
zet elbocsátólevele volt, amelyben a
fegyház igazgatósága hivatalosan ig-
azolja, hogy özv. Macovian Józsefné 26
éves lugosi asszony, ottani elhalt
előkelő kereskedő felesége, aki be-
betöréssel lopásért jogerős háromévi
fegyházbüntetést töltött ki a nagy-
enyedi legyintézetben és augusztus
hó 27-én letöltött büntetése után
egészséges állapotban, telencuten ki-
sérték Lugosra.„A vérem az oka
mindennek!...”A fiatal betörő utközből meg-
ugrott a kísértő fegyörtől és Kolozs-
várra jött, ahol bűnös üzleteiből
elsősorban is kiöltözött. Tetőtől-tal-
pig csupa új és elegáns holmi van
az elzűlt asszonyon, akit szökésért
és tiltott kéjelgésért fognak most a
csavargótörvény alapján elítélni és a
raul-vadului-i kényszermunkatelepro-
internálni.Midőn meghallja jövendő sorsát,
hisztikus zokogásba fakad:— Engedjenek haza, mert öngyil-
kos leszek... Ugy sem bírom to-
vább ezt a gyalázatos életet! Egész
életemben üldözött vad voltam!...
— sirja tovább.— Maga az oka — feleli a rend-
őrtiszt, akin meglátszik, hogy már
hozzászokott az ilyen szcenákhoz.— Én? Én — nem! — tiltako-
zik sirva. — Talán a vérem, a bűnre
hajlamos természetem, talán az, de
én: nem! Meri, látja kapitány ur,
én: a gondolkodni tudó, a társaság-
beli nő utálom magam körül a szeny-
nyet, a piszkot és lelkembe markol,
hogy rovtimultu vagyok és ujjal mu-
tátnak rám az emberek.Pezsgő, muzsika,
tánc, szép fiúk— De nyugtalan vérem és még
nyugtalanabb természetem bűnökre
készít: akarátgyenge vagyok és a
hajlam legyőzi bennem a tisztessé-
ges érzést. Mikor először loptam,
nem is volt rá szükségem, magam
sem tudom, hogy miért tettem. A
családom akkor, hogy elkerüljék a
botrányt, kleptomániának nyilvání-
tatott és eldugtak a világ szája és
az igazságszolgáltatás elől egy sza-
natóriumba.— Hónapok könyörgő leveleibe
került, míg kiszabadulhattam. Azután...
a szabadulást követő első héten már
ismét loptam. Egy vendégségbe ér-
kezett rokonhölgy ékszerével szök-
tem meg Bukarestbe. Néhány verő-
fényes szép napot éltem: pezsgő,
muzsika, tánc, de csak rövid ideig
tartott, országosan köröztettek és
egy memörös éjszakán lebuktattak a
hekusok.Es végül: Raul-
Vadului...— Hathónapi börtön és kitagadás
lett a második lopás következménye.
Azután a lopásokat, betöréseket már
üzletszerűen űztem.— Vonatokon, hofelszobákban fosz-
tottam ki áldozataimat előbb, később
betörök társaságába keveredtem és
megtanultam az álkulcs, véső és
furók használatát is. Három esztendő
az enyedi „sitiben” — és most itt
vagyok.— Tessék engem haza engedni
kapitány ur, megígérem, hogy tisz-
tességes leszek és beálllok akár cso-
lédnek is...A könyvek, a könyörgés haszta-
lan. A szép Macoviané ottfogták
éjszakára, holnap rendőrbíró ítélke-
zik fölőtte, a rendőrségről a triázba
kerül és a legközelebbi transzporttal
utnak indítják Raul-Vadului internáló
táborá felé...Vezérfelügyelővé nevezték
ki Cristea Tibor állat-
egészségügyi inspektortA hivatalos lap augusztus 24-iki
188. száma közli Cristea Tibor ko-
lozsvári állategészségügyi felügyelő-
nek vezérfelügyelővé való előléptet-
ését. Ugyanezkor Tofan Páveli, Ko-
lozsvár főállatorvosát Kolozsmegye
vezető állatorvosává nevezte ki a
kormány.

Értesítés

A villamosmű igazgatósága tisz-
telettel értesíti az áramfogyasztó
közönséget, hogy f. év szeptember
hó 4, 11, 18 és 25 én délt 12 órá-
tól, délután 4 óráig a magasfe-
szültségű távvezeték időszakos ja-
vítása miatt, az áramszolgáltatás
szünetelni fog.A villamosművek igazgatója h.
GiorleaCsakir.a
kávédaráló
véd. jegyű
csomagokbanHEINRICH FRÄNCK SÖHNE SAR
BUCUREȘTI — BRAȘOV.

TOZSDÉ

A lej zürichi zárlatban 255-re szilárdult, az utótőzsdén azonban a nyitás-ban jegyzett 252 $\frac{1}{2}$ -es kurzusra esett vissza. A francia frank 1522 $\frac{1}{2}$ -re emelkedett az utótőzsdén.

DEVIZÁK	Valutapiac augusztus 31-én				
	Zürich		Páris	Bukarest	Kolozsvár
	zárlat	utó	nyitás		
Zürich	—	—	664	3855	3880—39
New-York	518 $\frac{1}{8}$	518 $\frac{1}{8}$	5442	201	200—201
London	2515	2514 $\frac{3}{4}$	167	965	976—980
Páris	1515	1522 $\frac{1}{2}$	—	585	585—595
Milano	1685	1685	111 $\frac{1}{4}$	652	660—670
Prága	1535	1534 $\frac{3}{4}$	—	594	593—598
Budapest	7250	7250	—	—	353—356
Belgrád	912 $\frac{1}{2}$	91260	—	—	355—360
Bukarest	255	252 $\frac{1}{4}$	1660	—	—
Berlin	12335	12335	—	48	48—4820
Bécs	7320	7320	—	2810	2815—2850

TERMÉNYTOZSDE A budapesti terménytőzsde irányzata lanyhább. Buza 365, egyéb 355, rozs 235, közepes árpa 210, közepes zab 190, tengeri 267, repce 550 ezer kor. A bécsi terménytőzsde irányzata kedveztlen. Belföldi buza 38-50, magyar 43-50, marchen-feldi rozs 26-75, pestmegyei 27-25, bécsi árpa 38, tengeri 25-75, magyar zab 25 schilling.

Csak életképes vállalatoknak ad kölcsönt az Ipari Hitelintézet

Sikerrel biztat a hitelintézet kötvényeinek elhelyezése

Az Ipari Hitelintézet igazgatósága érdekes kommunikátumot tett közzé az intézet munkálkodásának eddigi eredményeiről. Az Ipari Hitelintézet

a nagyipari vállalatoknak két és félmillió lej kölcsönt folyósított.

A kisipari támogatására megszavazott hitelek összege körülbelül százmillió lej. A középipar az Ipari Hitelintézet részéről 30 millió lej kölcsönt kapott.

Az Ipari Hitelintézet a jövőben csak azokat az iparvállalatokat fogja támogatni, amelyeket élet- és fejlődésképeseknek talál.

Azok a vállalkozások, amelyek anyagi megalapozottsága hiányzik, vagy amelyek termékei minőségileg kifogásolhatók, nem számíthatnak az Ipari Hitelintézet támogatására.

Az Ipari Hitelintézet kötvényeinek a külföldi pénzpiacra való elhelyezése sikerrel biztat.

Több nagy külföldi tőkeérdekltség foglalkozik a kötvények plaszirozásának tervével

s így minden kilátás megvan arra nézve, hogy ez a nagyszabású tranzakció már a közeljövőben lebonyolítható lesz.

Elhalasztották a kolozsvári Club-cipőgyár ellen elrendelt árverés megkezdését

A kolozsvári Club-cipőgyár adótartozásainak fejében az államkincstár a gyár berendezésére és gépeire több alkalommal árverést hirdetett, melyet vevő hiányában nem lehetett megtartani. Legutóbb augusztus 25-re tűzték ki az árverést, melyet a vállalat indokolt kérésére elhalasztottak. A cipőgyár igazgatósága egyezkedni próbál a hitelezőkkel és a gyár újbóli elhelyezését tervezi.

A szeszkereskedők támogatják az elrejtett szeszkeszletek felkutatásában a hatóságokat

Az új szesz törvény a szeszkereskedelmi forgalmat katasztrofálisan lecsökkentette, aminek következményeit elsősorban a legális szeszkereskedelem szenvedte. Emiatt a szesz- és likörgyárak szövetségének kolozsvári csoportja elhatározta, hogy a forgalom csökkenésének okait felkutatandó, a legerélyesebben támogatni fogja a hatóságokat az eldugott és magánkézben lévő nagy szeszkeszletek felkutatásában. Erre a lépésre a szövetséget tagjai anyagi érdekeinek megvédésén kívül az indította, hogy a legális kereskedőket az indokolatlan zaklatásoktól megóvja.

Szeptemberben elkészül az új vámtarifát tervezete

A legfelsőbb vámbizottság az új vámtarifát munkálatainak sorrendjét a következőképp állapította meg: augusztus 31, szeptember elsején és 2-án a kerámiai és fegyveripari termékek importilletékeit tanulmányozták. Szeptember 3-án a petroleum-

termékek, szén és aszfalt illetékeire kerül sor. Szeptember 6-8 napjain a faipari termékek vámilletékeit, ezt követően a gabonafélék és származékaik, a szesz, sör, cukorkák és csokoládé termékek, valamint a konzervek vámdíjait vitatják meg. Szeptember 11-15-ig a papír és káucuk, szeptember 17-24-ig a textilipari termékek, szeptember 25-30-ig a vegyipari termékek illetékeivel foglalkozik a legfőbb vámbizottság.

Élénk lendületet vett a gabonakivitel

A gabonaeport helyzetéről a vasúti vezérigazgatóság kimutatást készített. Eszerint az elmúlt héten az egész ország területén 844 vagon buza, 872 vagon árpa, 71 vagon zab és 420 vagon tengeri exportálása érdekében kérték kocsit a gabonakereskedők. A kimutatás nem tartalmazza a kolozsvári, brassói és bacui üzletvezetőségek adatait.

300 kocsival csökkenett a kolozsvári vagonparkot

A vasúti vezérigazgatóság augusztus 30-ával a kolozsvári üzletvezetőség vagonparkjából 300 kocsi a bukaresti igazgatóság kocsialomá nyához csatolt. A vagonhiány mai kritikus időszakában másirányú intézkedéseket várt volna Erdély ipara és kereskedelme a vasúti vezérigazgatóságtól.

Gyermek harisnya

már 18 lejtől kapható Albisynél, Calea Victoriei 10. szám.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések árai: Minden szó 5 lej. Vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés és jelíges levelek jelzése 50 lej. Álláskeresőknek minden szó 4 lej. Vastagabb betűvel 8 lej. Vasárnap 25% felár

LEVELEZÉS

FIATAL, szép, csinos, független urileány, özvegy v. elvált urinő ismerettségét keresi intelligens 30 éves urileány. — Leveleket „Unalmas egyedül” jelígre a kiadó továbbítja. 1322

HAZASSÁG

MENYASSZONYOK, VÖLEGYENK szerencsések lesznek, ha jeggyűrűt, ékszer Markovitstól vesznek. Főter 6. szám. E

ALLAST KERES

ÁLLAMI GYÁRI FŐHIVATAL. NOK perkt román, magyar, kevésbé perkt német és szerb kaucióképes keres nagy ipari vállalatnál bizalmi állást. „Onálló” jelígre a kiadóba. 2104

FIATAL SEGÉD a rövidúru és kézimunkából román nyelvtudással megtelelő állást keres. Megkereséseket „Szorgalmas” jelígre a kiadóba kérék.

PERFEKT víz- és villanyszerelő házimesteri állást keres nagyobb épületeknél. Cim a kiadóban. 2109

KOSZTÉRT és lakásért bármilyen házimunka elvégzését vállalom a délelőtti órákban. Cimet a kiadóba kérék. 2107

Szappan-szörmester, ki az összes szappanok készítésében perkt, Alap, Glycerin és gyógy-szappanok készítésében specialista szeptemberre állást vagy pénz tálal keres. — Leveleket „Szakember” jelígre a kiadó továbbítja. 1317 E

A HELYI PIACON kitűnő összeköttetésekkel rendelkező agilis uriember ügynöki állást keres. Szíves megkereséseket „Komoly munkatér” jelígre a kiadóba kérék. 1321

300.000 lej tőkével rendelkezem. Keresek lehetőleg faszakmában kaucióval megtelelő állást, esetleg társulnék megtelelő biztósító üzlethez. Megkereséseket „Havonta 15.000” jelígre a kiadóhivatal továbbítja.

SZEPTEMBER 1-től

hat hónapig tartó szabászati- és varró tanfolyamot nyitok naponta d. u. 3-tól 6-ig intelligens kezdők és haladók részére. — Ezen idő alatt saját rendszerű módszerem alapján a női szabóságot teljesen el lehet sajátítani. Kedvező fizetési feltételek mellett. Beiratkozni aug. 15-től, szeptember hó 15-ig lehet.

NEDECZKYNÉ DIVATTERME, Cluj, Regina Maria (Deák F.-u.) 12.

Két
uccára nyíló nagy kertés új villa
eladó!
Str. Maşinistilor (Gépész-u.) 7/b.

ALLAST NYER

JÓ HAZBÓL való tanuló leányok nőruha szalonban felvétetnek. Beck szalon, Trelort-u. 7.

LAKÁS

Egy BUTOROSZOBÁ különbejáratú kiadó. Bővebbet Concordia iroda, Calea Moşilor 81.

KERTESZ VILLABAN elegánsan butorozott nagy szoba, parkettes, különbejáratú 1-2 uriembernek azonnal kiadó. Cim a kiadóban. E

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó. Rákóczi-ut 8. szám. Szobó. 2108

7 SZOBA, két konyha, két előszobából, fürdőszobából, nagy pincehelyiségből álló üzemhelyiségeknek is alkalmas modern sark ház eladó vagy elcserélendő kisebb 2 szobás, konyhás telekkel. Kedvező fizetési feltételek. Dr. Farkas Jenőnél, Kossuth Lajos-ucca 22. sz.

ÜZLETHELYISEG forgalmas helyen masamod, szabó vagy ehez hasonló szakmának megfelelő berendezéssel olcsón átadó. Cim a kiadóban. 2112

ADAS-VÉTEL

Az Antiquár könyvkereskedése el van ismerve egész Romániában, hogy egyes könyvekért és könyvtárakért, magyar, német és francia orvosi műszaki és mindennemű regényekért legmagasabb árat fizet. Cluj, Regele Ferdinand 102.

Eladó feltűnő olcsón

Képekterek
ováramák, blondel-rámák, valamint faragott rámkák tervezések szerint. Festőművészeknek blind-ráma állandóan rak-táron. Minden néven nevezendő laszob-rásmunkákat leg-egyszerűbbtől a leg-pazarabb kivitelben készítek. Ugyanínt butor és belső lak-berendezések terve-zését vállalom.

Tőpfer Robert
szobrász, tervező és képekterezési mű-teremben Str. Baba Novac 8.

Épület-úvegezést,
képekterezést legolcsóbban
Moskovits és Társai. Főpos-tával szemben.

ELADÓ a NÁDAS-TERE ALJÁBAN a butor és papírgyár közvetlen közelében parcellák vagy gyár-telepnek egészen. Cim a kiadóban.

MEGVÉTELRE keresek kétka-rítós főzőkemencét, kisebb festő állványt és egy konyhakre-dencet. Cimet a ki-adóba kérem leadni. 1323

MEGVÉTELRE kerestetik jó-karba levő fürdő szoba berendezés. Cim Regele Ferdi-nand 35. Cukrázda.

KÜLÖNFELÉK

KOLOZSVÁRON 25 év óta fen-álló elsőrangú jó-hírnévre örvendő nődivat szalon a város legjobb he-lyén 100—120 ezer lejfel rendelkező szakmabeli társat keres. — Leveleket „Tőke” jelígre a kiadó továbbítja. E

Villany, va csatornázás gépberendezést, mo-tor dynamó teke-cselést elismertsza-avatottsággal kész-„Technica” NagyK-roly műszaki vált-lata. **Árajan** lat és kiszállás d-talan! Deák Ferer-ucca 9. Telefon 70 **Gummi** külön-legességeket, hó-sárcipőket, gummi talpakat gyári ki-lításban szakvato-sággal javítok. Gyű-tőtelep részére me-bizható cékeket k-resek. Selyemerny-vázat és bevonrás-legszébb kivitelbe-készítünk.

HASZNÁLT fér-ruháért legm-gasabb árat fiz-Jakab, Minorita-4. szám udvarban

ORÁKAT ADNÉ románból lak-ellenében. Válas-„Szeptember 1” je-gére a kiadóba k-rek.

NÉGY HÓNAP ALATT saj-kelengyét megva-rásánál a fehérnem-varrást és szabá-megtanulhatják. Kedvező fizetési fe-tételek mellett. Fe-tétlen urileányok je-lentkezhetnek. Fur-Józsefné fehérnem-varródjában, Joka-ucca 2. szám, em-let 30. ajtó.

CLUJON előke-uricsalád lelk-ismeretesen elvá-lalja 4—5 iskolá-fiu vagy diáklea-kényelmes ellátás-és gondozását. Magyar, román, n-met, francia, ang-társalgás. Zongor-Cim a kiadóban.

NÉMET NYELV TANÍTÁS vállalom háza-kizáróan gyermeke-nek (oroszmó-szer szerint képel-ke) és nőkne nyelvtanilag is. Biztos eredmén-jelígre a kiadó

NŐI-ÉS BABA-KELENGYE te-jes elkészítését saj-es hozott anyagb-évalamint minden-nemű kézimunka-nyomtatást és mo-tírozást vállal a Sz-alon Carmen. Uran-palota, Berger D-zsóné. 28

A HELYI piaco-jól bevezete-tűzifa üzlet telje-berendezéssel átad-„Tűzifa” jelígre kiadó továbbítja. 211

Celluloid, schilcrot, vagy csontból készült tárgyak javítását vállalom. „Baba klinika”! Al-bisynél, Calea Victoriei 10. szám. —

KÜLÖNBEJÁ-RATU butoro-zott szoba kiadó Cim a kiadóban.